

BETYÁRDALOK

29. NAGYPÉNTEKEN MOSSA HOLLÓ A FIJÁT

1970

gy: B. G.

Móhol

Szécsényi Györgyné Illés Katalin (80)

Parlando-rubato

Nagy-pén-te-ken mos-sa hol-ló a fi-ját,
 Ez a vi-lág ki-gyót-bé-kát rám ki-jált.
 Mond-ja meg, hát; ez a vi-lág sze-mem-be:
 Ki-nek mit vé-tet-tem én é..-le-tem-be?

1) 2a) 2b) 3)
 4) 5)
 5a)

Holdvilágos szép csillagos szép idő,
Betyárlegény futkározik a mezőn,
Ökröt, barmot, csikóst, ménest kutatja,
Szebbik javát válogatva elhajtja.

Tizennyóc esztendő's vótam, kisangyalom.
Mikor passzust kértek az én lovamtul.
Nem félek én a vármegye kezétől,
Kitagadom én a birót székéből!

30. BÉTYÁR ALATT SZÉPEN ROPOG A TARACK

1971

gy: T. G.

Oromhegyes

Bicskei Mihályné Balázs Ida és

Balázs Mátyás

Parlando-rubato

Bé-tyár a-latt szé-pen ro-pog a ta-rack
 Szé-gény gaz-da éj-jel-nap-pal dol-goz-gát,
 Még az ár-va hány-nya-ve-ti e-re-jét,
 A bé-tyá-rok el-haj-csák az ök-re-jét.

1) 3. v sz. 2) 10. v sz. 3) 2. v sz.

— Kéjj föl, béres, röggel korán, hajnalba,
 — Nincs már ökör, gazduram, a járomban!
 Akkor a gazda csapi fére kalapját,
 ottan
 Van is mingyá hegyen-völgyön imáccság.

(ha) Ja pusztába ennyi betyár nem volna,
 Parasztgazda imádkozni nem tudna,
 Megtanijják a betyárok a szolgát,
 De még jobban imádkozni a gazdát!

Parasztgazda eladtam hat ökrödet,
Eladtam a bécsi kereskedőnek.
Még a paraszt az ökreit keresi,
(a) Huncut betyár (csak) a csárdából neveti.

Asz mondja ja bécsi nagykereskedő:
Mikó viszem a pakszust mán az ökrökrű?
Ahhoz se köll sem nótáris, sem bíró,
Betyárbul is van elég passzúsíró,

Lejirtam a szőrit, szarvát, jeggyejit,
Belejirtam a saját gazdája nevit,
Le jis irtam szőrit, szarvát, jeggyejit,
Hat sorjával (a) saját gazdája nevit.

Elloptam a parasztgazda Bimbóját,
Ára viszém, amőre ja nap lējár,
Ára viszém amőre ja nap lējár,
Mer ára a gazdája mán úgysē jár.

— Ejnye, bojtár, de fehér a tenyered,
(tán) Lopásoddal keresed a kenyered?
— Loptam annyit (a) sötét ég homájába,
(hogy) Jó bort iszok, még élek ez világba.

Betyárlegény bújdosik az erdőbe,
Azt se tudja, le van-e vagy föl benne,
(csak a) Falevél a dērəkajja, párnája,
(a) Gyöngyharmat a takaródzó dunnája.

(csak) Ki van csapva mind az ökör, mind a ló,
Gyere haza, (te) akasztófáralaló!
Gyere haza, akasztófáralaló,
(mē) Hat zsandárral kerestet a főbíró.

Bogár Imre nem nagy nemzetből való
Nem köll annak sejem paplany takaró,
(mer) Bétakarja tizenhat szél subája
(a) Szeretőjét (is) odavészi alája.

Bogár Imre jaz ha betyár is, (de) nem csalfa,
A szép asszont még a lánt sē sajnájja
Öleléssel, páros csókkal kínájja,
(a) Nagysubáját (csak) szép lány alá hasznájja.

31. A TÁVOLBAN JAJ, DE CSÖRÖG A BÉKÓ!

1975

gy: B. B.

Mohol

Zélicity István (76) juhász

Parlando

A tá - vol - ban jaj, de csö - rög a bé - kó !

Ott le - ge - lész de szép hét sár - ga csi - kó !

Gyerünk, paj - tás, ver - jük le hát a bé - kót.

Ve - zes - sük el azt a hét sár - ga csi - kót !

1) 2. v sz. 2) 3. v sz. 3) 3. v sz.

— Ugyan, pajtás, ha léverjük a békót,
Hova tesszük azt a hét sárga csikót?
— Elvezessük, amőre ja nap lejár,
Sej, amőre a gazdája sosé jár!

A domb alatt, hej, de ropog a tarack,
(az) Ökrejét legelteti ott a paraszt.
Ha elalszik, ellopom az ökrejét,
Az öklével törülheti (a) szémejét!

32. ÉDESANYÁM, ADJA KI A JUSSOMÁT

1972

GY: B. A. — T. G.

Gombos

Tomaskó Antal (61)

Poco-mutato

The musical score consists of four staves of music in G major, 3/4 time. The tempo is marked 'Poco-mutato'. The lyrics are written below the notes. The first staff begins with a treble clef and a common time signature, followed by a 3/4 time signature. The second staff has a key signature change to one sharp (F#) and a common time signature. The third and fourth staves return to a common time signature. The lyrics are: 'É-des-a-nyám, ad-ja ki a jus-so-mat, Még az éj-jel ki-mu-la-tom ma-ga-mat, I-ri-gye-met ha meg-ve-rem ked-ve-m-re, Nem bá-nom, ha ki-te-rít-nek a föld-re.'

É-des-a-nyám, ad-ja ki a jus-so-mat,
Még az éj-jel ki-mu-la-tom ma-ga-mat,
I-ri-gye-met ha meg-ve-rem ked-ve-m-re,
Nem bá-nom, ha ki-te-rít-nek a föld-re.

Zöld erdőbe magam vagyok remete,
Engem keres a vármegye csendőrije,
Ha megfognak, tudom, mi lesz a vége,
Rövid kötél magas fa tetejébe.

Megüzenem, meg magam is megmondom,
Hogy az isten ijen árvát ne tartson,
Mer az árva mindenfelé csak árva,
Még a nap se süt le rá úgy, mind másra.

33. A TISZÁNAK A NÉGY SARKA DE SÁROS

1671

gy: B. B.

Zenta

Kelemen András (77)

Parlando-rubato

A Ti - szá - nak a négy sar - ka de sá - ros
A' - ra jár - nak a kék in - ges be - tyó - rok
É - des - a - nyám, én is kék in - ges be - tyó - rok
Esz - ten - dő - re kék in - ges be - tyó - rok le - szek.

Ha benyúlok a kis lajbm zsebibe,
Hej, de kevés húzkoronás van benne
Kiválasztok a ménesből egy csikót
Komeszáros majd ád érte sok bangót.

34. HAJTSD KI, RÓZSÁM, AZ ÖKRÖKET

1963

gy: B. B.

Felsőhegy

Bödéné Zonai Rozália (55)

Hajtsd ki, rózsám, az ök-rö-ke-t
 Le-gel-tesd meg sze-gé-nye-ke-t
 A ti-los-ba né e-resz-gesd
 Mer el-vé-szik a szű-rö-det.

1) 2. V SZ. 1a) 3., +. V SZ. 2a) 2. V SZ. 2) 3., +. V SZ.

1) 2. V SZ.

1a) 3. V SZ.

2) 2. V SZ.

2a) 3. V SZ.

— Ha jelvészik a szűrödet,
Mivel takarsz bë jëngemet?

— Van énnékem irhás subám,
Azzal takarlak bë, babám.

— Zsandár urak mit akarnak?
Talán bizony mëgvasalnak?

— Nem akarunk mëgvasalni,
Szilaj csikót elhajtani.

— Szilaj csikó nem eladó
Nem is zsandár alá való
Mer ha zsandár ülné rajta,
Szabad madár is rab lenne.

34/a. TISZA SZÉLÉN ELALUDTAM

1970

gy: B. G.

Zenta

Sóti Mihályné Beszédes Etelka (46)

Tisza szélén elaludtam,
Babám, rólad álmodoztam,
Megálmodtam azt az egyet:
Babám, nem leszek a tized.

Mikorára fölébredtem,
Kilenc zsandár áll előttem.
— Zsandár urak, mit akarnak,
Talán bizony megvasalnak?

— Nem akarunk megvasalni,
Szilaj csikót keresünk,
— Szilaj csikó nem eladó,
(de) Nem is zsandár alá való.

— Mer ha jarra zsendár ülne,

...

Mer ha jarra zsandár ülne,
Szabad madár is rab lenne.

Szabad madár vatte, rózsám,
Mégis ritkán jársz el hozzám.
Szabad madár vatte, rózsám,
Mégis ritkán jársz el hozzám.

35. ISZIK A BÉTYÁR A CSAPON

1972

gy: B. A. — B. B.

Dorozzló

Asszonyok

Rubato

Pi - ros al - ma te - le - lő - re,
Né sze - resd a lán - t e - lő - re!
Ak - kor sze - resd, ha el - vő - széd,
Maj ha lész a fe - le - sé - géd.

Iszik a betyár a csapon,
Sír a kislány az ablakon.
Né sírj, kislány, ojan nagyon,
Nem ütik a betyárt agyon.

Ház tetején gófafészek,
A legénnek sosé hiszék,
Mer a legény lőjányecsáló,
Mind akasztófárávaló.

36. TELECSKAJI BÍRÓNAK

1972

gy: B. A.

Telecska

özv. Pecsénka Andrásné Sötét Katalin (70)

Te - lecs - ka - ji bí - ró - nak
 Van két de - res csi - kó - ja,
 El - lop - nám az ég - ca - ka,
 Ha csak rám nem vi - ran - na.

1) 4. v sz.

3) 2., 4. v sz.

2) 3. v sz.

Kezd a hajnal hasanni,
 Jön hat zsendár vasáni
 Vasajják a gyöngé karomat,
 Letesznek az egyesbe.

(z) Egyesből a kettesbe,
 A pince fenekére,
 — Gyere, kisangyalom, váltsá ki,
 Ne hagyjál elhervadni!

— Kiváltalak, ki, ki, ki,
Nem hagylak elhervanni,
Eladom a zantilop cipőm,
Kiváltom a galambom.

37. RÓZSA SÁNDOR MEZÍTLÁB JÁRT RABOLNI

1965

gy: B. B.

Zenta

Bene Erzsébet (72) munkásasszony

$\text{♩} = 116$

Ró-zsa Sán-dor me-zít-láb járt ra-bol-ni,
A csiz-má-ját ott-hon hat-ta va-sal-ni,
Ki-lenc ko-vács nem tud-ta meg - va-sal-ni,
Mer' nem tud-tak réz-bül pat-kót csi-nál-ni.

Piros az én ustornyelem, nem sárga,
Szép Zentában a babámnak nincs párja,
Többet éjjel, mint más nappal, járok én,
Néha-néha ja babámnál hállok én.

Elátkozott engémet a jó anyám,
Hogy ne legyen sem országom, sem hazám,
Csipkebokor legyen az én szállásom,
Ott se legyen soha megmaradásom.

38. RÓZSA ANDRÁS AZT ÍRJA A LEVÉLBE

1872

gy: B. G.

Horgos

Gyarmat György (70)

$\text{♩} = 92$

Ró-zsa And-rás azt ír-ja a le-vél-be,
 Két ár-vá-ját ne ve-gyék fel se-ho-va
 Se csi-kós-nak, se gu-jás-nak ne ad-ják,
 Mer ott csak a be-tyár-sá-got ta-nuj-ják.

1) 2. v sz.

2) 2. v sz.

3) 2. v sz.

4) 2. v sz.

Édesanyám, csikós leszek, nem gujás,
 Ostort veszek a kezembe karikást,
 Felnyergelem (a) kesej lábú lovamat,
 Lerugatom véle a csillagokat.

Esik eső, szép csendesen csepereg,
 Rózsa Sándor a csárdába kesereg,
 Kocsmárosné, bort hozzon az asztalra,
 Legszebb lányát állízza ki strázsára.

Én a lányom strázsára nem állítom,
Amott jönnek a fegyveres zsandárok.
Rózsa Sándor nem vette jezt tréfára,
Felugrott a kesej lábú lovára.

Kesej lábú lova viszi messzire,
Egyenesen a szegedi erdő méjébe,
Lova lába megbotlott egy gödörbe,
Rózsa Sándort ott fogták el örökre.

Gyertek, lányok, tegyük fel a szekérre,
Vigyük el a zsidó orvos elébe,
Azt mondja a zsidó orvoskapitány:
„Rózsa Sándor nem ül többet paripán”.

39. MÉG AZT MONDJÁK A SZEGEDI ZSANDÁROK

1971

gy: T. G.

Óromhegyes

Dávid Sándor (39)

Parlando

Még azt mondják a sze-ge-di zsan-dá-rok,
(hogy) Mi-ből isz-nak a-zok a sok bé-tyá-rok ?
(hej,de) Van még e-lég pej csi-kó az er-dő-ben,
Bé-kó kúcs-csa itt cső-rög a zse-bém-ben.

The musical score consists of four staves of music in a single system. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a common time signature (C). The tempo/mood is indicated as 'Parlando'. The lyrics are written below the notes. The second staff includes performance directions '(hogy)' and '(hej,de)'. The third staff includes performance directions '(hej,de)' and '(f. b.)'. The fourth staff ends with a double bar line.

40. RÉGEN HÁLTÁM EZT A SZELET FÚJNI

11-72

GN: B. A. — B. G.

Rácskertes (Kupuszina)

Szurap Ilus (81)

Ré-gén háll-tám ezt a sze-let fúj - ni,
 A Réz And-rás be á - kárt csu - kát - ni,
 De én án - næk nem á - dom má - gá - mæt
 Nó - tá - ra ve - rëm á sár - kán - tyú - mæt.

Elé van az én szemem, nem hátú,
 Nem felék én az ákásztófátú,
 Ákásztjánák, ha meg birnak fogni!
 Ott szokott a java embër lógni!

Cifra subá száz forint az ára,
 Számadó úr ákásztya magára,
 Csak a juhos gazdákat megfosztó,
 Azt is a szegényeknek szétosztó.

Én vagyok a híres Rózsa Sándor,
 Én vagyok az, aki szegén, jámbor,
 Mэгtagadom apámat, anyámat,
 Mэгsem hágyom másnak a rózsámat.

41. NEM MESSZE VAN IDE KISMARGITA

1971

gy: T. G.

Oromhegyes

Balázs István (68)

Parlando

Nem messze van i - de Kis - mar - gi - ta,
 Kö - rül foj - ja azt a Ti - sza, Du - na,
 Kö - ze - pé - be a „Le - bu - ki” csár - da,
 Be - ne mu - lat egy bē - tyár bú - já - ban.

Amint látom, jönnek a zsandárok,
 Már messziről fénylik a csákójuk,
 Elő jön a zsandár főkapitány,
 Igényest a csárdaajtónak vág.

(de) — Jó napot, jó napot, szép csárdásné!
 Hát ez a szép pej paripa kijé?
 — Jó bort iszik ennek a gazdája,
 Most jött ide, nincsen félórája!

— Kűdje hát ki ennek a gazdáját,
 Nem báncsuk mink, csak adja még magát!
 — Ki sēm mégyek, mēg sēm adom magam,
 Inkább vigyék el a kis pej lovam.

(hejde) Lovam, lovam, lovam, nem sajnálom,
(csak) A rávaló szerszámot sajnálom,
Nyerég alatt van a bugyellárom,
Benne hever négyezer dinárom.

Égyet adtam a sárga csikójé,
(de) Ja másikat rávaló szerszámé,
Harmadikat egy szép barna lányé,
Negyediket véle hálásájé.

42. NEM MESSZE VAN IDE KISMARGITA

1975

NY: B. B.

Oroszlámos

Falusi István (62)

Kuglai István (65)

♩ = 80

The musical score consists of four staves of music in a single system. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a tempo marking of a quarter note equal to 80. The melody is written in a simple, folk-like style. The lyrics are written below the notes, with hyphens indicating syllables that span across notes. The lyrics are: "Nem messze van i-de Kis-mar-gi-ta. Az-tal a víz kőr-nyes-kőr-ül húz-ta, kőr-ze-pé-be a „Ba-ko-ny-i csár-da”. Ki-be mu-lat egy be-tyár bu-vá-ra.

Amoda jön nyóc pandúr magába,
Jaj, de szépen ragyog a csákója!
Legelő jön a pandúrkapitány,
Egenyessen be Kismargitába!

— Jó napot, te csalfa csaplárosné,
Hát ez a szép szilaj csikó kijé?

— (hisz) Jó bort iszik annak a gazdája,
(de) Most jött ide, nincs egy félórája!

— (de) Kűdje ki hát nekünk a gazdáját,
Nem bántjuk mink, csak adja meg magát!

— Ki sem megyek, meg sem adom magam,
Ha úgy tetszik, vigyék el a lovam!

(hej, de) Kis pej lovam nem annyira bánom.
Csak a nyerégszërszámom sajnálom,
Szügyellőben a bugyellárisom,
Kiben nyugszik százezer forintom.

A barackfa pirosat virágzik,
Kis pej lovam alatta cikázik,
Cikázz, lovam szenvedj e hazájért,
(hiszen) Én is szenvedek egy barna lányért!

43. NEM MESSZE VAN IDE KISMARGITKA

1971

gy: B. A.

Doroszló

Komáromi András (72)

Nem messze van i - de Kis - mar - git - ka,

Azt a Ti - sza kör - nyes - kö - rül foj - ja

Kö - ze - pé - be a „Ba - ko - nyi csár - da”,

Ab - ba mu - lat egy be - tyár bú - já - ba.

jó jes - tét

Amottan már jönnek a zsandárok,
Már messziről finlik a puskájuk,
Elöl jön a zsandár főhadnagya,
Egyenesen a csárdajajtóra.

— Adjon isten, szép csárdásné, jó jestét!

Hát ez a szép pej paripa kijé?

— Benne mulat ennek a gazdája,
Most érkezett, nincs égy félórája.

— Küldje ki hát ennek a gazdáját,

Nem báncsuk mi, csak adja meg magát!

— Ki sem megyek, meg sem adom magam,
Kinek tetszik, hajcsa el a lovam!

— Kis pej lovam nem annyira bánom,
Csak a szerszámot, aztat sajnálom,
Szügyellője a bugyellárisa (-om),
Abba hever százezer forintom.

44. MIKOR RÓZSA SÁNDOR

1971

gy: B. A.

Zenta

Majlend Ferenc (21)

Mi - kor Ró - zsa Sán - dor
Föl - ül a lo - vá - ra
Ha van raj - ta gyolcs - ga - tyá - ja, sej - haj,
Ú - szik a Ti - szá - ba.

Nyisd ki, rózsám, nyisd ki
Ablakod firhangját,
Megérkezett Rózsa Sándor, sej-haj,
Szép arany paripán.

Arany a kantárja,
Réz a zabolája
Gyémántkőből van kirakva, sej-haj,
A nyeregkápája.

Fújd el, jó szél, fújd el,
A Tiszának habját,
Hogy meg ne találja senki, sej-haj,
Rózsa Sándor nyomát.